

Overstroming, 9 jaar

onderwerp

overstroming

techniek

potlood of houtskool

formaat

± 32 × 50 cm

Toelichting

Dat kinderen bij het tekenen van een situatie die uitgebreid is, bijvoorbeeld een landschap, vaak een hoog kijkstandpunt gebruiken is bekend. Of ze dat echter altijd bewust doen is de vraag. De keuze voor zo'n hoog standpunt hangt namelijk sterk samen met de hang naar eenvoud en duidelijkheid (zie inleiding op deze leeftijdsgroep).

Overzichtelijkheid komt nu eenmaal prima overeen met de zaak vanuit de lucht te overzien. Het doel van deze opdracht is dan ook de kinderen op de eerste plaats bewust te maken van wat ze vaak spontaan al doen. Daarna kun je eigenlijk pas goed verder met het aanreiken van alternatieven. (Dat gebeurt dan ook in de volgende lessen van deze cyclus.) De keuze van het onderwerp kan ook hier weer meehelpen een en ander sneller en beter te laten verlopen. Een overstroming is vooral bekend van foto's, film en tv-beelden. Dit zijn vrijwel altijd luchtopnamen. Dat bovendien alles gedeeltelijk boven het water uitsteekt is een leuk vervolg op het in de vorige lessen aan de orde gestelde begrip afsnijdingen. Het overlappen van de vormen komt hier minder aan de orde; dit is geen bezwaar, het doel van de opdracht richt zich in de eerste plaats op het kijken van bovenaf. Bij de evaluatie is het evenwel een aardig punt te bespreken hoe het komt dat er nu minder overlapping is.

Begeleiding

Als inleiding kan deze les beginnen met een verhaal over grote overstromingen in eigen land. Bijvoorbeeld over de februariramp van 1953 of de jaarlijks terugkerende overstromingen van onze grote rivieren (uiterwaarden met campings en soms hele dorpen staan blank). Het accent in het verhaal ligt voor deze keer niet op de ellende van zo'n ramp, maar op hoe alles verandert door het wegvallen van veel vaste herkenningspunten op de grond (wegen, lage afrasteringen, weipalen, enz.). Zoek hiervoor enig illustratiemateriaal bij elkaar, om het beeld duidelijk te maken.

(Bijvoorbeeld krantefoto's.)

De ongewone situatie maakt de zaak aantrekkelijk om te tekenen. De wereld ziet er vreemd uit doordat de kleinste dingen compleet verdwenen zijn; van de grotere dingen zie je niet waar ze beginnen of waar ze op staan. Hoe gaan we te werk? We beginnen met een dorp of boerderijen gewoon te tekenen met potlood. Opvallend voor het standpunt zal zijn dat er nauwelijks lucht te zien is. We tekenen niet te dik want er moet gegumd worden. Wat er allemaal te zien is op de (krante)foto's – huizen, bomen, heggen, struiken, boerderijen, fabrieken, e.d. – kan als geheugensteun dienen. Als alles erop staat komt het water pas; met het gum laten we de onderkanten van alles verdwijnen en zo stijgt het water! Soms is het water licht, soms weer donker! Je kunt ook zachtjes gummen, waardoor je niet uitwist maar vooral door elkaar 'poets'. Of je werkt met de zijkant van de potloodstift.

Is de klas bedreven in het gebruik van houtskool dan is dit in combinatie met een wat groter formaat (ruw, houthoudend) papier ook een zeer geschikt materiaal.

onderwerp

camping vanaf een heuvel gezien

techniek

oliepastelkrijt

formaat

± 30 × 40 cm

Andere opdracht

Het onderwerp camping is voor de meeste kinderen een persoonlijke herinnering en voor andere ook goed voorstelbaar. De bedoeling is dat we niet *zomaar* tenten, caravans, luerende mensen, enz. tekenen. We doen alsof we vanaf een heuvel ernaar kijken. We overzien een gedeelte van het terrein, de lucht komt er niet op.

De camping, 7 jaar

Verdere

onderwerpen:

ons dorp vanuit de kerktoeren; onze wijk vanaf een flat gezien; hoog in het reuzenrad van de kermis.